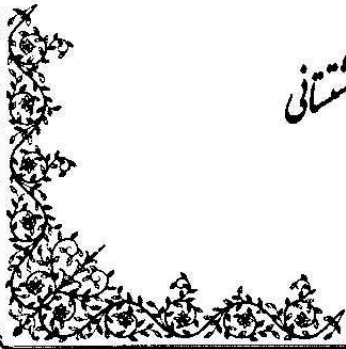

بررسی
مبانی اصولی بانکداری بدون ربا

محقق: عباس حبیب‌اللهی دشتستانی

سرشناسه: حبیب‌اللهی، عباس، ۱۳۳۹ -

عنوان و نام پدیدآور: بررسی مبانی اصولی بانکداری بدون ربا/عباس حبیب‌اللهی دشتستانی.

مشخصات نشر: قم: میراث ماندگار، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.

شابک: ۵۰۰۰۰۰ ریا۴-۶۶۲-۳۱۴-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۵۰-۱۶۰؛ همچنین به‌صورت زیرنویس.

موضوع: بانک و بانکداری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

موضوع: Banks and banking -- Religious aspects Islam

رده بندی کنگره: ۲/BP۲۳۰

رده بندی دیویی: ۴۸۳۳/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۱۹۹۷۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

شناسنامه کتاب

محقق: عباس حبیب‌اللهی دشتستانی
ناشر: میراث ماندگار
چاپخانه: صفری
نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰
تیراژ: ۵۰۰ نسخه
صفحه آرا: سیدعلی حسینی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۴-۶۶۲-۴
قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

بررسی مبانی اصولی بانکداری بدون ربا

مرکز پخش: قم، ساختمان ناشران، طبقه سوم، پلاک ۳۱۸،

انتشارات میراث ماندگار - تلفن: ۰۲۵۳۷۸۴۲۳۹۸ - ۰۹۱۲۷۴۷۸۵۵۶

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤلف است.

فهرست

۱۱	مقدمه.....
	فصل اول: پیشینه بانکداری بدون ربا و شناخت مفهومی ربا و قرض / ۱۴
۱۴	ا) پیشینه بانکداری بدون ربا.....
۱۵	ب) شناخت مفهومی.....
۱۵	۱- الربا.....
۱۷	۲- القرض.....
	فصل دوم: بررسی مبانی اصولی حرمت ربا و حذف آن از نظام بانکی / ۲۰
۲۰	مقام اول: تعریف یا چیستی ربای قرضی.....
۲۲	مقام دوم: خاستگاه تعاریف.....
۲۲	مقام سوم: فرق بین ربای قرضی با بیع ربوی.....
۲۳	مقام چهارم: انواع ربا.....
۲۶	مقام پنجم: موضوع و حکم ربای قرضی.....
۲۶	۱- کتاب.....
۲۶	ا: عموم و اطلاق.....
۴۱	ب: قید و خاص.....
۴۲	۲- سنت.....
۴۲	اول: گناه کبیره.....
۴۳	دوم: حرام (محرم).....
۴۴	سوم: بطلان ثمن زیاده.....
۴۶	چهارم: ما لا یؤکل (حرام).....
۴۶	پنجم: تهدید به کشتن توجیه کنندگان ربا به لباء.....
۴۷	ششم: نزدیک نشدن به ربا.....

هفتم:	مساوی با هفتاد زئیه (عمل زنا)	۴۷
هشتم:	فاسد کننده دین	۴۸
نهم:	ممنوع و محظور	۴۸
دهم:	باز داشتن از مشارکت با رباخوار	۴۹
یازدهم:	نهی از ربا	۴۹
دوازدهم:	ربای منکر	۵۰
ب:	روایات خاصة	۵۰
یک:	ربای حرام (محرم)	۵۱
دو:	اشترای زیادی	۵۲
سه:	قرض منفعت زائده	۵۴
چهار:	ربا در نسیئه	۵۷
۳-	عقل	۵۸
۴-	اجماع	۵۹

فصل سوم: معیارها و ملاک‌های تحریم ربا ۶۲

۱.	ظلم	۶۳
۲.	انجام معروف	۶۷
۳.	تلف شدن اموال	۷۱
۴.	حرص سودجویی ربوی	۷۱
۵.	ترک معروف قرض الحسنه	۷۱
۶.	فساد	۷۲
۷.	فناء اموال (نابودی اموال)	۷۳
۸.	سوق دادن مردم به انجام تجارات و خرید و فروش	۷۳
۹.	تباه کننده دین	۷۵

۱۰. سبک شمردن تحریم ربا	۷۷
فصل چهارم: تحلیل مصادیق احتمالی ربا در نظام بانکداری / ۸۰	
تقسیمات عقود	۸۱
قسم اول: عقود عام	۸۱
۱- جعاله	۸۱
۲- عقد صلح	۸۳
قسم دوم: عقود مشارکتی	۸۴
۱- شرکت	۸۴
أ) مشارکت مدنی	۸۴
ب) مشارکت حقوقی	۸۵
۲- مضاربه	۸۵
۳- مزارعه	۸۶
۴- مساقات	۸۷
قسم سوم: عقود معاوضه ای	۸۷
۱- اجاره	۸۸
۲- بیع	۸۹
تقسیم بیع به اعتبار تحویل ثمن و مثنی	۹۰
اقسام بیع صحیح	۹۱
اقسام بیع به اعتبار تبادل اشیاء	۹۲
أ) اوراق نقدیه	۹۲
ب) طلا و نقره	۹۳
ج) چک و سفته و سایر اوراق تجاری	۹۴

۱۱۱.....	(د) حلال کردن حرام
۱۱۱.....	(س) مقابله با اراده
۱۱۲.....	(ص) جرأت بر مولی
۱۱۲.....	(ض) عذاب الهی
۱۱۴.....	(و) دوری از رحمت خداوند
۱۱۴.....	(ی) شرک خفی
۱۱۴.....	۲. آثار اخلاقی و تربیتی
۱۱۴.....	(أ) سیاهی دل
۱۱۵.....	(ب) عدم امانتداری
۱۱۵.....	(ج) بی رحمی و سنگ دلی
۱۱۵.....	(د) ذلت
۱۱۶.....	(ک) طمع ورزی
۱۱۶.....	(ل) خود فروشی
۱۱۶.....	(م) حرص ورزی
۱۱۷.....	(و) مال پرستی
۱۱۷.....	(ی) فساد پرورشی
۱۱۷.....	۳. آثار اقتصادی
۱۱۷.....	(أ) رکود
۱۱۸.....	(ب) بیکاری
۱۱۸.....	(ج) تورم
۱۱۸.....	(د) فقر
۱۱۹.....	(ر) کاهش اعتبار پول ملی
۱۱۹.....	(ز) ضعف قدرت خرید مردم

- ۱۱۹..... (س) کاهش تولید ناخالص ملی
- ۱۱۹..... (ض) ضعف در شاخصهای اقتصادی
- ۱۲۰..... (ط) مفاسد مالی
- ۱۲۰..... (ظ) افزایش واردات بی رویه
- ۱۲۰..... (ف) قاچاق
- ۱۲۱..... (ق) استقراض از منابع بانکی داخلی و خارجی
- ۱۲۱..... (م) عدم اتکاء به منابع خدادادی
- ۱۲۱..... (ی) کسری بودجه
- ۱۲۱..... ۴. آثار اجتماعی
- ۱۲۱..... (أ) قباح زدايي از جريم دين
- ۱۲۲..... (ب) به هم خوردن امنیت روانی
- ۱۲۲..... (ج) هنجار شکنی
- ۱۲۳..... (د) تعدی به حقوق دیگران (ظلم)
- ۱۲۴..... (ز) هلاکت
- ۱۲۴..... (ص) عدم تعادل
- ۱۲۵..... (ک) کاهش نوع دوستی
- ۱۲۵..... (ل) فاصله گرفتن از روحیه ایثارگری و انفاق
- ۱۲۵..... (م) فاصله طبقاتی
- ۱۲۶..... (و) تصاحب اموال
- ۱۲۷..... (ی) راحت طلبی
- ۱۲۷..... ۵. آثار سیاسی
- ۱۲۷..... (أ) ضعف استقلال
- ۱۲۷..... (ب) وابستگی نظامی

چگونه زیستن و زندگی مطلوب چیزی نیست که بدون تصور صحیح و آموزش حاصل شود. به طور قطع بایستی همراه با مسائل اقتصادی و نظام معاش به نظام معاد و زندگی معنوی نیز توجه داشت.

گناه اهنک ناموزون با عالم تکوین و تشریع و در تضاد با فطرت زلال و شفاف ادمی و تکرار ارتکاب آن بدون توبه موجب سیاهی دل و سنگدلی و عدم پذیرش حق و چه بسا لجاجت با آن می‌شود.

در جوامع اسلامی ارتکاب هر گناهی ریشه در نقص باور به اصول اعتقادی به خصوص توحید و در محضر خدا بودن و شرمندگی از او دارد.

گام نخست برای سامان دادن به زندگی تعیین جهت و هدف بر مبنای فلسفه الهی افرینش انسان و جهان بوده و پس از آن انجام واجبات با ترک گناهان و از جمله ترک ربا است.

ربا خواری آثار مخرب و زیانباری بر تربیت و اخلاق داشته که نه تنها دامنگیر خود انسان بلکه تأثیرات منفی بر خانواده و فرزندان و در نهایت آحاد افراد جامعه دارد و به همین جهات و مانند آن است که در بعضی از روایات از جمله هفت گناه کبیره اول شمرده شده و جرم آن برابر با هفتاد عمل زنا می‌باشد.

حکم به تحریم ربا با شدت و غلظت و بطلانش، برخاسته از حقیقت و ماهیت خبیث و پلید آن بوده که متأسفانه از یکسو ناشی از ضعف علمی به علل و حکمت‌هایش و از سوی دیگر گم شدن حقائقش در لابلای هوای نفس و سوداگری سوداگران و نگاه تجارت محوری و کاسبی بانکها مورد غفلت قرار گرفته است.

عادی انگاری ربا خواری به وسیله بانکها و بین مردم و بی اهمیتی نسبت به آن برخلاف آیات قرآن و نصوص معتبره و اصل تعبد در برابر اوامر و نواهی الهی است.

مهمترین راهکار حذف مطلق ربا در نظام بانکی و در میان افراد اجتماع، باور فرهنگی و اعتقادی به مغضوب بودنش از ناحیه خداوند است.

تحریم ربا و حذف آن از سیستم بانکی و صحنه زندگی آثار مطلوبی در حل مشکلات

رکود، تولید، بیکاری، تورم، مسکن، ازدواج جوانان و مسائل اخلاقی دارد.

با توجه به رائج شدن ربا و ربا خواری به اسم سود و کارمزد در عملیات بانکی و پرسشهای مردم و لزوم آگاهی از آنها، اهمیت پرداختن به این موضوع را با نگاه کارشناسی دو چندان نموده است. امید است که این اثر مورد پذیرش حضرت حق و استفاده اقشار مختلف واقع شود.

بوشهر. عباس حبیب اللهی

ش ۱۳۹۹/۹/۱۹